Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. Tatiana Avasiloaie)
Dosarul nr. 3a-1021/24 (2-21151377-02-3a-10092024)

Republica Moldova
Curtea de Apel Centru
D E C I Z I E

18 februarie 2025 mun. Chişinău

Colegiul Civil, Comercial şi de Contencios Administrativ al
Curţii de Apel Centru

Având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Mîra Ghenadie
Judecătorii Dașchevici Grigore şi Bostan Angela
Grefier Samatiuc Marina

Judecînd în şedinţă publică, cererea de apel declarată de S.A. ”Drumuri - Străşeni” asupra hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 15 aprilie 2024, adoptată la acțiunea în contencios administrativ depusă de S.A. ”Drumuri - Străşeni” împotriva Inspectoratului de Stat al Muncii cu privire la anularea procesului-verbal de control nr.PV-ISM-202000427 din 23.07.2020 și a procesului - verbal de control nr.PV-ISM-2021-01062 din 09.08.2021,

c o n s t a t ă :

Obiectul acţiunii, circumstanţele cauzei.

La 12.10.2021 S.A. ”Drumuri - Străşeni” a înaintat acțiunea în contencios administrativ împotruva Inspectoratului de Stat al Muncii, prin care a solicitat anularea procesului-verbal de control nr.PV-ISM-202000427 din 23.07.2020 și a procesului - verbal de control nr.PV-ISM-2021-01062 din 09.08.2021.

În motivarea acțiunii a invocat că, în baza Delegației de control nr. DL-ISM-2020-00347 din 23.06.2020 la 23.07.2020 de către reprezentanții Inspectoratului de Stat al Muncii- Fisticanu Ion și Gonța Ion a fost efectuat un control la S.A. „Drumuri Străşeni” în domeniul asigurării respectării actelor legislative și altor acte normative în domeniul raporturilor de muncă și au întocmit un Proces-verbal de control cu nr. PV-ISM-202000427, prin care au înaintat Prescripția în efectuarea recalculului la salariu pentru o perioadă de trei ani tuturor salariaților din unitate ce nu au beneficiat de coeficienți de multiplicare recomandați pentru stabilirea salariilor de funcție și care sunt recomandate prin Hotărârea Guvernului nr.743 din 11.06.2002.

Notează că nefiind de acord cu rezultatele controlului expuse în procesul verbal supra, S.A. „Drumuri-Străşeni” la 18 august 2020, la ora 08.39 a remis prin poșta electronică în adresa ISM un dezacord (cerere prealabilă de contestare). Însă, la aceasta nu a primit nici un răspuns.

Ulterior, la 09.08.2021, adițional la procesul verbal de control nr. PV-ISM-202000427 din 23.06.2020 pe care S.A. „Drumuri-Străşeni” l-a contestat prin Dezacord (cerere prealabilă) și care a rămas fără răspuns, aceiași inspectori ai ISM au petrecut un control repetat și au emis procesul verbal de control nr.PV-ISM-2021-01062 din 09.08.2021, prin care au înaintat Prescripția de a înlătura niște pretinse încălcări stipulate în Hotărârea Guvernului nr.743 din 11.06.2002.

La fel, nefiind de acord cu concluziile ISM, la 26.08.2021, în adresa ISM a fost remis un dezacord.

Reține reclamanta că la 14.09.2021 (nr.de întrare-120) în adresa S.A. ”Drumuri-Străşeni” de la ISM a parvenit răspunsul la dezacordul din 26.08.2021, prin care ISM s-a expus că nu poate examina dezacordul din motiv că organul competent de soluționare a disputelor- Consiliul de soluționare a disputelor din cadrul ISM este nefuncțional din cauza că Cancelaria de Stat nu a selectat membrii în cadrul Consiliului din rândul asociaților de afaceri.

Luând în considerație că despre Decizia de nesoluționare a dezacordului (cererii prealabile) a aflat la 14.09.2021, termenul de adresare în instanță expiră la 14.10.2021, de asemenea, în actele administrative contestate - procesele verbale de control enumerate supra lipsește informația cu privire la exercitarea căilor de atac, astfel este în drept, conform art. art.60, 162, 165, 168, 189, 196, 203, 206, 209, 211, 212, 214, 215 Cod Administrativ, să înainteze prezenta acțiune.

Explică reclamanta că circumstanțele de fapt și de drept ale S.A. ”Drumuri-Străşeni” sunt aceleași care au fost invocate în dezacorduri (cererile prealabile) și sunt următoarele: S.A. ”Drumuri-Străşeni” este o întreprindere cu capital majoritar de stat, fiind o unitate economică cu autonomie financiară, 98,675% din acțiuni aparținând statului și este o entitate în administrarea Agenției Proprietăți Publice și care deleagă reprezentanții săi în Consiliul de administrare a S.A. ”Drumuri-Străşeni”. Directorul S.A. ”Drumuri-Străşeni” este organul executiv și care îndeplinește indicațiile Consiliului de administrare și obligațiunile sale conform contractului de muncă (de management) încheiat între el și Consiliul S.A. „Drumuri-Străşeni”.

Menționează că potrivit p.1 din Hotărârea Guvernului nr.743 din 11.06.2002 ”cu privire la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară” la care fac referire organele de control din cadrul ISM, se recomandă niște sisteme tarifare de salarizare și condiții principale de remunerare a muncii, moduri de stabilire a adaosurilor și sporurilor la salariu și alte condiții de salarizare, care trebuie să

reiasă din starea reală financiară a întreprinderii, posibilitatea ei de acoperi aceste cheltuieli în coraport cu veniturile.

Cu constatările și rezultatele controlului nu este de acord, deoarece la stabilirea salariilor lucrătorilor, angajatorul aplică coeficienții de multiplicitate pentru diferențierea salariilor de funcție/ salariilor tarifare în raport cu calificarea, gradul de pregătire profesională și de competență al salariatului.

Mai subliniază că în cadrul entității se respectă calculul salariului în conformitate cu legislația în vigoare și în temeiul negocierilor dintre angajator și salariați, consemnate în contractele individuale de muncă și după caz în acordurile suplimentare ce sunt parte integrantă a contractelor individuale de muncă. Totodată în redacția precedentă a C.C.M. a S.A. ”Drumuri-Strășeni” pentru anii 2016-2020, capitolul III (salarizarea) punctul 3.19 (perioadă la care se referă controlul efectuat), stipula că ”salariile de funcție ale conducătorilor unităților de structură, specialiștilor și funcționarilor din aparatul de conducere, maiștrilor șefilor de sectoare se stabilesc prin negocieri, se includ în schema de încadrare fiind parte componentă a C.C.M. S.A „Drumuri- Strășeni”.

Remarcă reclamanta că acest articol de mai sus a fost redactat în temeiul art. 20 alin.(1) al Legii salarizării nr.847/2002, (1) Formele și condițiile de salarizare, precum și mărimea salariilor în unitățile cu autonomie financiară se stabilesc prin negocieri colective sau după caz, individuale între angajatori (persoane juridice sau fizice) și salariați sau reprezentanți ai acestora, în funcție de posibilitățile financiare ale angajatorilor, și se fixează în contractele colective de muncă, iar în cazul în care acestea lipsesc - în contractele individuale de muncă ”.

Mai mult ca atât, la ultima modificare salarială, angajatorul are acorduri suplimentare semnate de către angajator și salariat cu salariul stabilit, fără careva plângeri sau nemulțumiri din momentul implementării, cu excepția fostului salariat Roșca Valeriu, care și-a exprimat nemulțumirea sa doar în momentul când a intenționat să se elibereze din funcție.

Pentru argumentarea tezei prenotate supra, reclamanta descrie formula de calcul a unui salariu de funcție: Exemplu clasa specialiștilor: salariul de funcție a unui specialist în funcție de șef de sector este format din: 2775 salariul minim pe țară x 1 (coeficientul recomandat pentru construcții anexa nr. 3 Hotărârea de Guvern nr. 743 din 11.06.2002) x 3,81 (coeficientul de recomandat pentru multiplicitate anexa nr.4 Hotărârea de Guvern nr.743 din 11.06.2002, unde se recomandă de la 2 la 6) = 10 573 lei.

Menționează că atît coeficientul de multiplicitate anexa nr. 4 din Hotărârea sus prenotată și cît și coeficientul pentru complexitate anexa nr. 3 punctul (6-construcții) sunt coeficienți de recomandare, care pot fi aplicați (punctul 1 aliniat 2 din hotărârea menționată) și nicidecum obligatorii, fiind repere orientative pentru angajator.

Astfel, administrația S.A. "Drumuri-Străşeni" analizând baza legislativă în domeniul salarizării și totodată situația economico-financiară a întreprinderii a preluat din recomandările înscrise în Hotărârea de Guvern nr.743 din 11.06.2002 și a decis pentru clasa muncitoare ce participă nemijlocit în procesul de reparație și întreținere a drumurilor să beneficieze de coeficientul pentru complexitate punctul (6-construcții), iar specialiștii să beneficieze la formula de calcul a salariului de coeficientul de multiplicitate anexa nr. 4 din hotărârea sus menționată.

Drept urmare, S.A. "Drumuri-Străşeni" prin calitatea sa de angajator menține continuă activitatea întreprinderii asigurând cu regularitate plata impozitelor și plata salariilor stabilite, aprobate în schema de încadrare urmărind tendința de dezvoltare a activității de întreprinzător a societății S.A. "Drumuri-Străşeni".

Pe lângă aceasta, menționează că S.A. „Drumuri-Străşeni" a înștiințat Consiliul de administrare a S.A. „Drumuri-Străşeni" despre controalele efectuate și prescripțiile înaintate, prin ce s-a dispus că până la existența unui temei legal nu pot fi invocate alte temeiuri plauzibile pentru majorarea fondului de salarizare.

<u>Hotărîrea instanţei de fond ce constituie obiectul apelului.</u>

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 15 aprilie 2024, acţiunea în contencios administrativ a reclamantei S.A. "Drumuri - Străşeni" împotriva Inspectoratului de Stat al Muncii cu privire la anularea procesului-verbal de control nr.PV-ISM-202000427 din 23.07.2020 și a procesului - verbal de control nr.PV-ISM-2021-01062 din 09.08.2021, s-a respins ca fiind neîntemeiată.

<u>Verificarea admisibilităţii apelului.</u>

Invocând ilegalitatea hotărârii instanței de fond, la 19 aprilie 2024, S.A. "Drumuri - Străşeni" a declarat apel asupra hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 15 aprilie 2024.

În conformitate cu prevederile art. 232 alin. (1) Cod administrativ, apelul se depune la instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată în termen de 30 de zile de la pronunţarea dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu stabileşte un termen mai mic. Instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată transmite neîntîrziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărîrii, instanţei de apel.

Din materialele cauzei rezultă că, la caz dispozitivul hotărîrii instanţei de fond a fost pronunţat public la 15 aprilie 2024, iar cererea de apel a fost depusă la 19 aprilie 2024, prin urmare Completul judiciar constată că, apelul declarat de S.A. "Drumuri - Străşeni", a fost depus în interiorul termenului legal.

Potrivit art. 232 alin. (2) Cod administrativ, *motivarea apelului se prezintă la instanţa de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărîrii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată.*

În speță, hotărîrea motivată a fost comunicată apelantei S.A. ”Drumuri - Strășeni”, la data de 14 august 2024, iar motivarea apelului a fost depusă la 02 septembrie 2024, adică cu respectarea prevederilor art. 232 alin. (2) Cod administrativ.

<u>Argumentele apelantului vis-a-vis de pretinsa ilegalitate a hotărîrii atacate cu apel.</u>

În susținerea apelului, S.A. ”Drumuri - Strășeni”, a reiterat argumentele de fapt și de drept expuse în acțiunea depusă.

Suplimentar a menționat că, instanţa de fond nu a luat în calcul şi nu a dat o apreciere juridică revendicărilor prezentate şi anume, în actele administrative contestate - procesele verbale de control lipseşte informaţia cu privire la executarea căilor de atac, ceia ce stabileşte nulitatea absolută a proceselor verbale de control contestate, clauze prevăzute de art. 331 şi 334 alin.(2) Cod Civil.

Menționează că pct.l din Hotărârea Guvernului nr.743 din 11.06.2002 "cu privire la salarizarea angajaţilor din unităţile cu autonomie financiară” la care fac referire organele de control din cadrul ISM, are statut de recomandare, dar nu de obligativitate. Se recomandă nişte sisteme tarifare de salarizare şi condiţii principale de remunerare a muncii, moduri de stabilire a adaosurilor şi sporurilor la salariu şi alte condiţii de salarizare, care trebuie să reiasă cu starea reală financiară a întreprinderii, posibilitatea ei de acoperi aceste cheltuieli în coraport cu veniturile.

Mai indică că instanța de fond nu a luat în calcul prevederile art. 20 alin.(1) al Legii salarizării nr.847/2002, potrivit căruia, formele şi condiţiile de salarizare, precum şi mărimea salariilor în unităţile cu autonomie financiară se stabilesc prin negocieri colective sau după caz, individuale între angajatori (persoane juridice sau fizice) şi salariaţi sau reprezentanţi ai acestora, în funcţie de posibilităţile financiare ale angajatorilor, si se fixează în contractele colecticve de muncă, iar în cazul în care acestea lipsesc-în contractele individuale de muncă.

Reiterează că nu a fost luată în calcul şi clauza că S.A.”Drumuri-Străşeni” are acorduri suplimentare semnate cu salariatul Roşca Valeriu, unde prin negocieri a fost stabilit salariul acestuia, plângeri completări, doleanţe nu au parvenit la momentul semnării acordurilor suplimentare de la Roşca V., dânsul manifestându-şi nemulţumirea doar când s-a eliberat din funcție.

Solicită S.A. ”Drumuri - Strășeni”, admiterea apelului, casarea hotărîrii instanței de fond, cu emiterea unei noi decizii prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral în modul în care a fost formulată.

<u>Argumentele participanților la proces:</u>

Reprezentantul apelantului S.A. ”Drumuri - Strășeni”, Vladislav Căpățînă în ședința instanței de apel a solicitat admiterea apelului din motivele invocate,

casarea hotărârii instanței de fond cu emiterea unei decizii noi prin care acțiunea să fie admisă integral.

Reprezentantul intimatului Inspectoratul de Stat al Muncii, în ședința instanței de apel nu s-a prezentat, din motive necunoscute, deși a fost înștiințat legal despre locul, data şi ora examinării cauzei, despre motivele neprezentei nu a informat instanța de apel, nu a înaintat cereri de amânare a ședinței sau de examinare în lipsa sa, motiv din care, pornind de la reglementările art.231 alin. (2) Cod administrativ, Completul judiciar a dispus judecarea cauzei în absența acestuia.

Audiind reprezentantul părții apelante, studiind materialele dosarului şi înscrisurile administrate, verificând argumentele expuse în cererea de apel, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru conchide că apelul declarat de S.A. ”Drumuri - Strășeni”, este neîntemeiat, motiv din care urmează a fi respins cu menţinerea hotărîrii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 15 aprilie 2024, din următoarele considerente.

<u>Aprecierea instanţei de apel a argumentelor părţilor şi cadrului legal aplicabil speţei:</u>

În conformitate cu prevederile art. 195 Cod administrativ, *procedura acţiunii în contenciosul administrativ se desfăşoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepţia art.169–171.*

Potrivit dispozițiilor art.219 alin.(1), (3) Cod administrativ, *(1) Instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. (3) Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.*

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, *examinînd cererea de apel, instanţa de apel adoptă una dintre următoarele decizii-* ***respinge apelul.***

Conform art. 239 Codul de procedură civilă, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.*

În temeiul art.240 alin.(1) Cod de procedură civilă, *la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.*

Hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanţele care au importanţă la soluţionarea cauzei şi care au fost verificate în şedinţa de judecată multilateral, complet, fiind elucidate probele privind circumstanţele constatate ale cauzei.

Prevederile legale enunţate impun în mod expres, obligația instanţei de apel să verifice circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Respectiv, conform practicii CEDO instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze doar la însuşirea motivelor și concluziilor date de instanţa inferioară. (*Hirro Balani c. Spaniei*, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; *Georgiadis v. Greciei* nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru, analizând legalitatea hotărârii pronunţate în raport cu prevederile art.225 Cod administrativ; art. 239 – 241 Cod de procedură civilă, constată că aceasta urmează a fi menţinută, or instanţa de fond, corect a elucidat şi constatat circumstanţele cauzei, a verificat şi apreciat obiectiv, probele prezente la materialele cauzei, stabilind corect circumstanțele de fapt și aplicând corect legislația pertinentă ce guvernează raportul litigios.

Materialul probatoriu administrat de instanţa de fond, denotă următoarea situaţie;

<u>În fapt:</u>

Materialele cauzei atestă că, în baza Delegației de control nr. DL-ISM-2020-00347 din 23.06.2020, la 17-23.07.2020 de către reprezentanții Inspectoratului de Stat al Muncii, Fisticanu Ion și Gonța Ion, a fost efectuat un control inopinat la S.A. „Drumuri Strășeni” în domeniul asigurării respectării actelor legislative și altor acte normative în domeniul raporturilor de muncă. (f.d.9).

Astfel, în rezultatul controlului, au întocmit procesul-verbal de control cu nr. PV-ISM-202000427 din 23.07.2020, prin care au înaintat Prescripția în efectuarea recalculului la salariu pentru o perioadă de trei ani tuturor salariaților din unitate ce nu au beneficiat de coeficienți de multiplicare recomandați pentru stabilirea salariilor de funcție și care sunt recomandate prin Hotărârea de Guvern nr.743 din 11.06.2002. Prescripția urma să fie executată până la data de 23.08.2020. (f.d. 10-12).

S.A. „Drumuri-Strășeni” nefiind de acord cu rezultatele controlului expuse în procesul verbal menționat supra, la 18 august 2020, la ora 08.39 a remis prin poșta electronică în adresa ISM un dezacord (cerere prealabilă de contestare). (f.d.13-14)

Din materialele cauzei rezultă că, la 09.08 2021, adițional la procesul verbal de control nr. PV-ISM- 202000427 din 23.06.2020, aceiași inspectori ai ISM au efectuat un control repetat și au emis procesul verbal de control nr.PV-ISM-2021-01062 din 09.08.2021, prin care au înaintat Prescripția de a înlătura încălcările stabilite în partea prescriptivă, după caz, prevederile normative în al căror temei au fost emise recomandările: Hotărârea de Guvern nr.743 din 11.06.2002, pct. 2/1. Prescripția urma să fie executată până la data de 09.09.2021 (f.d. 16-17).

La data de 26.08.2021, S.A. „Drumuri Strășeni" nefiind de acord cu concluziile ISM din procesul verbal de control nr.PV-ISM-2021-01062 din 09.08.2021, a depus dezacord asupra acestuia.

Potrivit răspunsului nr. 1128 din 08.09.2021, ISM a comunicat S.A. „Drumuri Strășeni" că nu poate examina dezacordul pe motiv că organul competent de soluționare a disputelor - Consiliul de soluționare a disputelor din cadrul ISM este nefuncțional din cauză că Cancelaria de Stat nu a selectat membrii în cadrul Consiliului din rândul asociaților de afaceri.

Manifestînd dezacordul cu răspunsul primit, S.A. „Drumuri Strășeni" a sesizat instanța de contencios administrativ cu prezenta acțiune.

Admisibilitatea acţiunii:

Prevederi relevante ale Codului administrative sunt următoarele:

Articolul 20. *Acţiunea în contencios administrativ*

Dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Articolul 206. *Felurile acţiunilor în contencios administrativ*

(1) O acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru:

a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acţiune în contestare).

La caz, reieșind din cerințele formulate, rezultă că, acțiunea reclamantului este una în contestare.

Articolul 191. *Competenţa jurisdicţională pentru acţiunea în contencios administrativ*

(1) Cu excepţia cazurilor prevăzute la alin.(2) şi (3), judecătoriile soluţionează în fond toate acţiunile în contencios administrativ.

Articolul 196. *Competenţa teritorială pentru acţiunea în contencios administrativ*

(1) Acţiunea în contencios administrativ se depune la instanţa de judecată în a cărei rază teritorială îşi are sediul autoritatea publică care a desfăşurat activitatea administrativă contestată, daca legea nu prevede altfel.

Ținînd cont de obiectul acțiunii, sediul autorității publice pîrîte și avînd în vedere prevederile art.191 alin.(1) Cod administrativ, examinarea prezentei cauze ține de competența Judecătoriei Chișinău, or obiectul acesteia nu se regăsește în excepțiile de la alin.(2) și (3) a art.191 Cod administrativ.

Astfel, acțiunea în contencios administrativ a fost înaintată de reclamant cu respectarea competenței jurisdicționale și teritoriale.

Articolul 17. *Dreptul vătămat*

Drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Articolul 189. *Înaintarea acţiunii în contencios administrativ*

(1) Orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ.

Articolul 10. *Actul administrativ individual*

(1) Actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Articolul 11. *Categoriile actelor administrative individuale*

(1) Actele administrative individuale pot fi:

a) acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligaţii, sancţiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat;

Instanța de apel statuează că, actele emise de autoritatea publică pîrîtă Inspectoratul de Stat al Muncii – Procesul-Vebral de control nr.PV-ISM-202000427 din 23.07.2020 și Procesul - verbal de control nr.PV-ISM-2021-01062 din 09.08.2021 - constituie acte administrative defavorabile S.A. „Drumuri Strășeni”.

Articolul 19. *Cererea prealabilă*

Cererea prealabilă este instituţia care oferă o cale de soluţionare prejudiciară a litigiilor administrative.

Articolul 162. *Scopul procedurii prealabile*

(1) Procedura prealabilă urmăreşte scopul de a verifica legalitatea actelor administrative individuale.

(2) Dacă autoritatea publică nu soluţionează petiţia în termenele prevăzute de prezentul cod, persoana afectată este în drept să depună cerere prealabilă.

(3) Cererea prealabilă poate fi îndreptată spre:

a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual ilegal sau nul;

b) emiterea unui act administrativ individual.

Articolul 208. *Respectarea procedurii prealabile*

(1) Până la înaintarea acţiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepţiile prevăzute de lege.

În acest context se reține că, Procesul-verbal de control nr.PV-ISM-202000427 din 23.07.2020 a fost contestat cu cerere prealabilă la data de 18.08.2020, care a fost respinsă prin „lipsa unui răspuns” în sensul art. 64 alin. (2) Cod administrativ, care statuează că (2) Refuzul de a primi sau a examina o cerere se consideră drept respingere a cererii. Aceeași regulă se aplică și în cazul nesoluționării unei cereri în termen legal.

La fel, procesul - verbal de control nr.PV-ISM-2021-01062 din 09.08.2021 a fost contestat cu cerere prealabilă la data de 26.08.2021, care a fost respinsă prin răspunsul Inspectoratului de Stat al Muncii la cererea prealabilă nr. 1128 din 08.09.2021.

Răspunsul menționat a fost recepționat de S.A. ”Drumuri - Strășeni” la 14.09.2021.

Articolul 209. *Termenul de înaintare a acţiunii în contencios administrativ*

(1) Acţiunea în contestare şi acţiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la:

a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluţionarea acesteia;

Astfel, coroborând prevederile normelor legale citate anterior, cu circumstanțele de fapt ale cauzei, Completul judiciar statuează că, acțiunea înaintată de S.A. ”Drumuri - Strășeni”, la 12 octombrie 2021, a fost depusă în instanța de contencios administrativ competentă în termen, cât și cu respectarea procedurii prealabile, din care motive, instanța de fond corect a reținut spre examinare fondul cerințelor formulate în acțiune.

<u>Cu referire la fondul acțiunii:</u>

Articolul 224. *Hotărîrile instanţei de judecată*

(1) Examinînd acţiunea în contencios administrativ în fond, instanţa de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri:

a) în baza unei acţiuni în contestare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual, precum şi o eventuală decizie de soluţionare a cererii prealabile, dacă acestea sînt ilegale şi prin ele reclamantul este vătămat în drepturile sale.

f) respinge acţiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sînt îndeplinite condiţiile de adoptare a unei hotărîri prevăzute la lit.a)–e).

Fiind învestită cu soluționarea cauzei ca instanță de fond, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, prin hotărârea din 15 aprilie 2024 a respins acțiunea formulată de S.A. ”Drumuri - Strășeni” împotriva Inspectoratului de Stat al Muncii cu privire la anularea procesului-verbal de control nr.PV-ISM-202000427 din 23.07.2020 și a

procesului - verbal de control nr.PV-ISM-2021-01062 din 09.08.2021, ca neîntemeiată.

Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Centru susține ca fiind legală soluția primei instanțe, iar în argumentarea poziției sale reține următoarele.

LEGISLAȚIA PERTINENTĂ (în vigoare la data inițierii procedurii administrative):

Codul muncii al Republicii Moldova:

Articolul 4. Legislaţia muncii şi alte acte normative ce conţin norme ale dreptului muncii

Raporturile de muncă şi alte raporturi legate nemijlocit de acestea sînt reglementate de Constituţia Republicii Moldova, de prezentul cod, de alte legi, de alte acte normative ce conţin norme ale dreptului muncii, şi anume de:

a) hotărîrile Parlamentului;

b) decretele Preşedintelui Republicii Moldova;

c) hotărîrile şi dispoziţiile Guvernului;

d) actele referitoare la muncă emise de Ministerul Muncii şi Protecţiei Sociale, de alte autorităţi centrale de specialitate, în limita împuternicirilor delegate de Guvern;

e) actele autorităţilor publice locale;

f) actele normative la nivel de unitate;

g) contractele colective de muncă şi convenţiile colective; precum şi

h) de tratatele, acordurile, convenţiile şi alte acte internaţionale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 10. Drepturile şi obligaţiile angajatorului

(2) Angajatorul este obligat:

a) să respecte legile şi alte acte normative, clauzele contractului colectiv de muncă şi ale convenţiilor colective;

f^{1}) să asigure egalitatea de şanse şi de tratament tuturor persoanelor la angajare potrivit profesiei, la orientare şi formare profesională, la promovare în serviciu, fără nici un fel de discriminare;

f^{2}) să aplice aceleaşi criterii de evaluare a calităţii muncii, de sancţionare şi de concediere;

h) să plătească integral salariul în termenele stabilite de prezentul cod, de contractul colectiv de muncă şi de contractele individuale de muncă;

k) să îndeplinească la timp prescripţiile organelor de stat de supraveghere şi control, să plătească amenzile aplicate pentru încălcarea actelor legislative şi altor acte normative ce conţin norme ale dreptului muncii.

Articolul 371. Organele de supraveghere şi control asupra respectării legislaţiei muncii şi a altor acte normative ce conţin norme ale dreptului muncii

Supravegherea şi controlul asupra respectării actelor legislative şi altor acte normative ce conţin norme ale dreptului muncii, a convenţiilor colective şi contractelor colective de muncă la toate unităţile sînt exercitate de:

a) Inspectoratul de Stat al Muncii;

Articolul 372. Inspectoratul de Stat al Muncii

(1) Inspectoratul de Stat al Muncii este autoritate administrativă, subordonată Ministerului Sănătăţii, Muncii şi Protecţiei Sociale, care exercită controlul de stat asupra respectării actelor legislative şi a altor acte normative ce conţin norme ale dreptului muncii, cu excepţia legislaţiei privind securitatea şi sănătatea în muncă, a convenţiilor colective şi a contractelor colective de muncă la toate unităţile, de către angajatori persoane fizice, precum şi în autorităţile publice centrale şi locale.

(3) Regulamentul de organizare şi funcţionare a Inspectoratului de Stat al Muncii este aprobat de Guvern.

Legea privind Inspectoratul de Stat al Muncii nr. 140-XV din 10.05.2001:

Articolul 1. Inspectoratul de Stat al Muncii

(2) Inspectoratul de Stat al Muncii exercită control de stat asupra respectării actelor legislative şi a altor acte normative în domeniul raporturilor de muncă, cu excepţia securităţii şi sănătăţii în muncă, la întreprinderi, instituţii şi organizaţii, cu orice tip de proprietate şi formă juridică de organizare, la persoane fizice care angajează salariaţi, precum şi în autorităţile administraţiei publice centrale şi locale, denumite în continuare angajatori.

(4) În subordinea Inspectoratului de Stat al Muncii se află inspecţiile teritoriale de muncă, fără personalitate juridică, funcţionînd în fiecare unitate administrativ-teritorială de nivelul al doilea.

Articolul 4. Atribuţiile

(1) În îndeplinirea obiectivelor prevăzute la art.3, Inspectoratul de Stat al Muncii are următoarele atribuţii:

c) efectuează controlul de stat în domeniul respectării legislaţiei cu privire la raporturile de muncă;

Articolul 8. Drepturile inspectorului de muncă

(1) În exerciţiul funcţiunii, inspectorul de muncă abilitat cu efectuarea controlului de stat în domeniul raporturilor de muncă, la prezentarea legitimaţiei de serviciu, este în drept:

d) să ceară lichidarea imediată sau într-un anumit termen a abaterilor constatate de la dispoziţiile actelor legislative şi ale altor acte normative referitoare la condiţiile de muncă şi la protecţia salariaţilor în exercitarea atribuţiilor lor;

Legea salarizării, nr. 847-XV din 14.02.2002:

Articolul 3. Condiţii, forme şi sisteme de salarizare

(1) Retribuirea muncii salariatului depinde de cererea şi oferta forţei de muncă pe piaţa muncii, de cantitatea, calitatea, complexitatea muncii şi condiţiile de

muncă, calităţile profesionale ale salariatului, rezultatele muncii lui şi/sau de rezultatele activităţii economice a unităţii.

Articolul 4. Structura salariului

(1) În sistemul tarifar şi sistemele netarifare salariul include salariul de bază (salariul tarifar, salariul funcţiei), salariul suplimentar (adaosurile şi sporurile la salariul de bază) şi alte plăţi de stimulare şi compensare.

(2) Salariul de bază se stabileşte sub formă de salarii tarifare pentru muncitori şi salarii ale funcţiei pentru funcţionari, specialişti şi conducători pentru munca executată în conformitate cu normele de muncă stabilite potrivit calificării, gradului de pregătire profesională şi competenţei salariatului, calităţii, gradului de răspundere pe care îl implică lucrările executate şi complexităţii lor.

Hotărîrea Guvernului cu privire la salarizarea angajaţilor din unităţile cu autonomie financiară, nr. 743 din 11.06.2002:

1. Se aprobă:

Reţeaua tarifară recomandată pentru muncitorii din unităţile cu autonomie financiară (conform anexei nr.1), categoriile de calificare şi condiţiile de salarizare pentru muncitorii din transportul auto, conform anexei nr.5.;

Coeficienţii de complexitate care pot fi aplicaţi la stabilirea salariului tarifar pentru categoria I de calificare (de salarizare) pe tipurile de lucrări şi ramuri ale economiei naţionale, conform anexei nr.3;

Coeficienţii de multiplicitate recomandaţi pentru stabilirea salariilor de funcţie ale personalului încadrat în unităţi, conform anexei nr.4;

Regulamentul privind salarizarea ucenicilor în perioada de instruire profesională, precum şi a muncitorilor calificaţi şi specialiştilor antrenaţi în procesul de instruire, conform anexei nr.7;

Lista autorităţilor şi instituţiilor publice de reglementare, certificare, supraveghere şi control cu autonomie financiară, conform anexei nr.8.

2. Se stabileşte că în unităţile ce aplică sisteme tarifare de salarizare sau alte sisteme, netarifare, de salarizare salariile de bază ale angajaţilor, precum şi condiţiile principale de organizare a remunerării muncii, utilizarea diverselor forme de premiere şi compensare, modul de stabilire a adaosurilor şi sporurilor la salariu şi alte condiţii de salarizare se stabilesc în conformitate cu prevederile Legii salarizării.

2[1]. Se stabileşte că drept bază pentru diferenţierea salariilor de funcţie/salariilor tarifare în raport cu calificarea, gradul de pregătire profesională şi de competenţă al salariatului, precum şi cu gradul de răspundere pe care îl implică funcţiile/lucrările executate şi complexitatea lor serveşte cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real.

Cuantumurile minime ale salariilor de funcţii/salariilor tarifare stabilite, ca urmare a diferenţierii lor în baza criteriilor enumerate în alineatul precedent, vor fi următoarele.

Categorii de angajaţi după nivelul de pregătire profesională	**Coeficientul de multiplicitate faţă de cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real**
Muncitori necalificaţi	1,0
Muncitori de calificare medie	1,20
Muncitori de calificare superioară	1,40
Specialişti	1,50
Personal de conducere	2,00

În cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real nu se include salariul suplimentar (sporuri, suplimente, adaosuri şi premiile curente) şi alte plăţi de stimulare sau compensare.

Legea privind controlul de stat asupra activităţii de întreprinzător nr. 131 din 08.06.2012:

Articolul 2. Noţiuni principale

În sensul prezentei legi, noţiunile principale utilizate au următoarele semnificaţii:

control – totalitatea acţiunilor de verificare a respectării de către persoanele supuse controlului a prevederilor legislaţiei, realizate de un organ abilitat cu funcţii de control sau de un grup de instituţii similare;

control inopinat – control care nu este inclus în planul anual al controalelor şi care se efectuează cu scopul verificării respectării cerinţelor stabilite de legislaţie;

control planificat – control efectuat conform planului anual al controalelor, în baza analizei şi evaluării conform criteriilor de risc;

delegaţie de control – act în baza căruia se iniţiază controlul planificat şi/sau inopinat;

obiect al controlului – unitate structurală/funcţională a persoanei care practică activitate de întreprinzător, care înglobează un set distinct de aspecte ce necesită a fi supuse controlului într-un domeniu de control (bunuri, procese, servicii, documente, purtători de informaţie), asupra cărora poate fi aplicat întregul spectru de criterii de risc la planificarea controlului şi în urma analizei cărora poate fi constatată respectarea cerinţelor cadrului legislativ;

persoană supusă controlului (persoană controlată) – orice persoană fizică şi/sau juridică care practică activitate de întreprinzător şi este pasibilă controlului. O subdiviziune a persoanei poate fi considerată persoană separată în cazul în care este identificată în calitate de obiect deplin al controlului într-un domeniu de control şi este situată în locaţie separată de sediul persoanei juridice din care face parte;

proces-verbal de control – act întocmit în urma controlului inopinat sau planificat, în care se înregistrează constatările/rezultatele controlului (în partea de constatare), după caz se prescriu modalităţi de înlăturare a încălcărilor şi/sau măsuri restrictive (în partea prescriptivă) şi, după caz, se constată contravenţii şi se prescriu sancţiuni (în partea sancţionatorie).

Articolul 3. Principiile fundamentale ale controlului

(1) Principiile fundamentale ale controlului sînt:

a) prevenirea încălcării legislaţiei prin aspectul consultativ al controlului;

b) obiectivitate şi imparţialitate la planificarea şi desfăşurarea controlului de stat, la întocmirea documentelor aferente controlului şi dispunerea de măsuri şi sancţiuni. Desfăşurarea controlului de stat nu poate fi influenţată de niciun grup prin promovarea intereselor acestuia;

c) efectuarea controlului în baza analizei şi evaluării riscurilor;

d) prezumţia bunei-credinţe şi a respectării legislaţiei de către persoana supusă controlului;

e) transparenţa actelor individuale şi de reglementare emise de organul de control;

f) legalitatea şi respectarea competenţei stipulate expres de lege de către organul de control, astfel încît controlul de stat să fie corect, coerent, desfăşurat consecvent şi în corespundere cu prevederile legii;

g) proporţionalitate a controlului şi oportunitate la iniţierea lui – recurgerea la control, în baza evaluării riscurilor, doar în cazul cînd acesta este absolut necesar pentru realizarea funcţiilor autorităţii de control şi doar în cazul cînd au fost epuizate alte modalităţi de verificare a respectării legislaţiei de către persoanele supuse controlului;

h) proporţionalitate şi oportunitate în ceea ce priveşte durata şi desfăşurarea controlului – exercitarea controlului în cel mai scurt termen posibil, în funcţie de temeiul invocat de organul de control, precum şi corelarea efortului alocat şi a metodei de control aplicate cu nivelul de risc;

i) evidenţa tuturor acţiunilor şi actelor de control;

j) dreptul de a contesta orice fapt sau orice act al inspectorului şi de a repara prejudiciul cauzat;

k) neadmiterea interesului patrimonial al inspectorului prin excluderea defalcării directe în bugetul organului de control respectiv a resurselor financiare provenite din sancţiunile pecuniare;

l) neadmiterea afectării şi/sau suspendării activităţii persoanei supuse controlului;

m) confidenţialitatea informaţiilor cu privire la persoana controlată, obţinute la planificarea şi desfăşurarea controlului, în special a informaţiei care poate influenţa buna reputaţie a agentului economic în activitatea acestuia, fiind interzisă diseminarea informaţiei în cauză, cu excepţia cazurilor stabilite de lege;

n) îndeplinirea conştiincioasă a funcţiilor de control – inspectorul va îndeplini atribuţiile şi obligaţiile de serviciu în mod imparţial şi echitabil, avînd scopul de a stabili relaţii de încredere între organul de control şi persoana supusă controlului;

o) evitarea conflictului de interese între inspector sau conducătorul organului de control şi persoana supusă controlului.

Articolul 4. Prevederi generale privind controalele

(1) Se consideră control orice formă de verificare, revizie, audit, evaluare şi/sau analiză exercitată de către un organ de control, cu scopul de a constata respectarea legislaţiei şi de a verifica unele fapte relevante pentru domeniul de control al organului în cauză, la faţa locului şi/sau prin solicitare directă de la persoana controlată a documentaţiei şi a altei informaţii prin poştă, inclusiv prin poşta electronică, sau prin telefon, informaţie pe care aceasta, în virtutea legii, nu este obligată să o ofere.

Articolul 19. Temeiurile şi condiţiile efectuării controalelor inopinate

(1) Organul de control *poate* decide efectuarea controalelor inopinate asupra unei persoane, în baza evaluării riscurilor, precum şi poate emite inspectorului delegaţie de control, doar în cazul:

2) deţinerii informaţiilor/indiciilor, susţinute prin probe aflate în posesia organelor de control, despre existenţa situaţiilor de avarie, incident sau încălcare gravă a regulilor de securitate ori siguranţă care prezintă un pericol iminent şi imediat pentru mediu, viaţa, sănătatea şi proprietatea persoanelor, dacă sînt întrunite următoarele condiţii:

b) poate fi rezonabil stabilit, din informaţia deţinută pînă la iniţierea controlului şi din nota de motivare, că doar intervenţia inopinată prin control va preveni şi/sau stopa încălcările care în mod iminent provoacă prejudicii sau că astfel ar putea fi diminuate substanţial prejudiciile deja cauzate.

Articolul 29. Prescripţii emise şi sancţiuni aplicate în temeiul procesului-verbal de control

(1) În cazul în care în cadrul controlului efectuat de organul de control se constată încălcări ale legislaţiei ce nu constituie infracţiuni, organul în cauză

include în procesul-verbal de control o prescripţie privind înlăturarea acestor încălcări, conform limitelor stabilite la art.5[1].

(4) Persoana supusă controlului este obligată să înlăture în termenul stabilit expres în prescripţie încălcările indicate. Organul de control este obligat să stabilească termenul pentru îndeplinirea prescripţiei ţinînd cont de complexitatea acţiunilor ce urmează a fi efectuate, de gradul de pericol al încălcărilor care necesită a fi înlăturate, de posibilităţile persoanei controlate de a îndeplini acţiunile prescrise, precum şi de prescripţiile anterioare, emise în cazuri similare. Termenul de executare a prescripţiei nu poate fi mai mic de 30 de zile lucrătoare şi mai mare de 90 de zile lucrătoare. În cazul prevăzut la art.28 alin.(9), termenul de executare a prescripţiei nu poate depăşi 30 de zile. Termenul se calculează de la data înmînării contra semnătură sau de la data recepţionării procesului-verbal de control de către persoana supusă controlului prin orice modalitate care permite organului de control confirmarea recepţionării.

Raportând prevederile normelor citate la circumstanțele cauzei, Completul specializat atestă că, în adresa Inspecției teritoriale de muncă Călărași a Inspectoratului de stat al Muncii la 27.05.2020, a parvenit o petiție prin care Natalia Roșca, acționînd în interesele cet. Valeriu Roșca s-a plâns pe faptul cu privire la neatribuirea coeficienților de complexitate care pot fi aplicați la stabilirea salariului tarifar pentru categoria I de calificare (de salarizare) pe tipurile de lucrări și ramuri ale economiei naționale, coeficienților de multiplicitate recomandate și pentru stabilirea salariilor de funcție ale personalului încadrat în unități, conform anexelor 3 și 4 din Hotărârea Guvernului cu privire la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară nr. 743 din11.06.2002 de către S.A. ”Drumuri - Strășeni”. (f.2-5, 6 dosar administrativ).

În baza Delegației de control nr. DL-ISM-2020-00347 din 23.06.2020, la 23.07.2020 de către reprezentanții Inspectoratului de Stat al Muncii Fisticanu Ion și Gonța Ion a fost efectuat un control inopinat la S.A. „Drumuri Strășeni” în domeniul asigurării respectării actelor legislative și altor acte normative în domeniul raporturilor de muncă.

În rezultatul controlului, au întocmit procesul-verbal de control cu nr. PV-ISM-202000427 din 23.07.2020, în care au fost reflectate constatările și rezultatele controlului după cum urmează: „*Nu pentru toți lucrătorii din unitate (ramura construcții) se aplică coeficienții de multiplicitate, pentru stabilirea salariului de funcție ale personalului încadrat în unitate.*

Referința expresă la prevederile actelor normative pe care le-a încălcat persoana supusă controlului: *Hotărârea Guvernului nr. 743/2002, pct.1, 2, 2[1]*.

Copiile documentelor examinate care confirmă încălcarea legii, a altor documente întocmite în cadrul controlului: *Scrisoarea nr. 185 din 29.06.2020, Notă explicativă nr. 227 din 21.07.2020, Proces-verbal nr. 6 din 04.11.2019*,

Schema de încadrare din 01.12.2016: 01.10.2019, Sesizarea PCS din 3.09.2019, nr. 148, Contract individual de munca nr. 5 din 28.03.2016, Fișa post - şef sector, Acord suplimentar- nr. 1 din 01.09.2016, nr. 6 din 03.12.2019, la contractul individual de muncă nr. 5 din 28.03.2016, Solicitare cu privire la modificarea salariului, nr. 219 din 27.09.2019, Proces-verbal nr. 2 din 11.09.2019, nr. 3 din 08.10.2019, Contract colectiv de muncă la nivel de unitate.

Durata controlului (cu indicarea datelor în care a avut loc efectuarea controlului și a numărului de zile): *2 zile (17, 23.07.2020).*

Prescripția: Recomandări (indicații) privind înlăturarea încălcărilor stabilite în partea prescriptivă, după caz: *„Prescripție: De efectuat recalcul la salariu pentru o perioadă de trei ani tuturor salariaților din unitate ce nu au beneficiat de coeficienți de multiplicare recomandați pentru stabilirea salariilor de funcție*."(f.d.10-12)

Ulterior, la 09.08.2021, adițional la procesul verbal de control nr. PV-ISM-202000427 din 23.06.2020, aceiași inspectori ai ISM au efectuat un control repetat și au emis procesul verbal de control nr.PV-ISM-2021-01062 din 09.08.2021, prin care au înaintat Prescripția de a înlătura încălcările stabilite în partea prescriptivă, după caz, prevederile normative în al căror temei au fost emise recomandările: Hotărârea de Guvern nr.743 din 11.06.2002, pct. 2/1. Prescripția urma să fie executată până la data de 09.09.2021 (f.d. 16-17).

Din suportul probator rezultă că prin răspunsul Inspecției teritoriale de muncă Călărași a Inspectoratului de stat al Muncii, s-a comunicat dnei Natalia Roșca, despre faptul că în perioada 17-23 iulie 2020 a fost efectuat un control inopinat la S.A. „Drumuri Strășeni" unde au fost verificate documentele cu privire la angajare și salarizare potrivit cărora a concluzionat că într-adevăr la societate au fost aplicați selectiv coeficienții de multiplicitate recomandați și pentru stabilirea salariilor de funcție potrivit anexei nr. 4 din HG nr. 743 din 11.06.2002. Totodată, referitor la neatribuirea coeficienților de complexitate, a comunicat că aceștia au fost stabiliți la formarea salariilor. (f.1 dosar administrativ).

Totodată, potrivit procesului verbal nr. 5 al Ședinței Consiliului S.A. „Drumuri Strășeni" din 07.02.2020, se atestă că subiectul cu nr. 4 pus în discuție a fost cu privire la statele de personal și aprobarea fondului și/sau normativelor de retribuire a muncii salariaților S.A. „Drumuri Strășeni" pentru anul 2020.

Astfel, la subiectul menționat, s-a aprobat fondul de retribuire a muncii salariaților S.A. „Drumuri Strășeni" pentru anul 2020, în sumă de 26609199 lei, pentru 227 unități de personal. (f.14-17 dosar administrativ).

Completul judiciar atestă că, prin acțiunea depusă, reclamanta S.A. "Drumuri-Strășeni" recunoaște faptul că: *„analizând baza legislativă în domeniul salarizării și totodată situația economico-financiară a întreprinderii a preluat din recomandările înscrise în Hotărârea de Guvern nr. 743 din 11.06.2002 și a decis*

pentru clasa muncitoare ce participă nemijlocit în procesul de reparație și întreținere a drumurilor să beneficieze de coeficientul pentru complexitate punctul (6-construcții), iar specialiștii să beneficieze la formula de calcul a salariului de coeficientul de multiplicitate anexa nr. 4 din hotărârea sus menționată", însă nu toți salariații au beneficiat de coeficientul de multiplicitate din anexa nr. 4 din Hotărârea Guvernului nr. 743 din 11.06.2002, încălcare care a fost constatată prin actele administrative contestate și prescripțiile emise în sensul dat.

Completul judiciar conchide că, instanța de fond just a statuat că activitatea administrativă efectuată de către Inspectoratul de Stat al Muncii este una legală şi întemeiată. Or, materialele cauzei atestă certitudinea faptului că, Procesele-verbale analizate au fost întocmite de către Inspecția Teritorială de Muncă Călărași, autoritate competentă în materie de control al relațiilor de muncă. Controlul din 23.07.2020 a fost efectuat în baza unei note informative și în temeiul art. 19 din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat. A fost un control inopinat, justificat legal prin nota informativă nr. 87 din 23.06.2020. Scopul controlului a fost verificarea respectării prevederilor legale privind salarizarea angajaților. Controlul s-a realizat în cadrul legal și a vizat entitatea S.A. „Drumuri-Strășeni", în special districtul Călărași.

Astfel, Inspectorii au verificat documente relevante: contracte individuale de muncă, fișe de post, statele de personal, procese-verbale interne etc.

Astfel în urma controlului, după cum a recunoscut și partea apelantă, Inspectorii întemeiat au constatat că nu tuturor salariaților li s-au aplicat coeficienții de multiplicitate prevăzuți de H.G. nr. 743/2002, fiind astfel identificate încălcări ale pct. 1, 2 și 2/1 din H.G. nr. 743/2002, în legătură cu stabilirea salariilor de funcție.

Procesul-verbal consemnează clar faptul că angajații din ramura construcții nu au beneficiat de drepturile salariale legale.

În ce privește procesul verbal de control din 09.08.2021, se reține că acesta este parte a monitorizării respectării prescripției anterioare. Controlul din 2021 a evaluat dacă prescripțiile din 2020 au fost îndeplinite.

În contextul celor elucidate supra, Completul judiciar subliniază că, neaplicarea coeficienților constituie o încălcare clară a legislației salarizării.

Drept urmare, instanța de fond just a statuat asupra netemeiniciei acțiunii în contencios administrativ formulate de S.A. „Drumuri Strășeni", iar argumentele părții apelante expuse în motivarea apelului Completul judiciar le apreciază ca neîntemeiate.

Cu privire la caracterul „recomandativ" al Hotărârii Guvernului nr. 743/2002, invocat de partea apelantă, Completul judiciar subliniază că, deși Hotărârea Guvernului nr. 743/2002, utilizează în art. 1 alin. (1) termenul „se recomandă", acesta este o normă cu caracter de reglementare, având forță juridică executorie în

raport cu unitățile cu autonomie financiară, potrivit art. 102 alin. (2) din Constituția RM și art. 24 din Legea nr. 317/2003 privind actele normative.

Aceste „recomandări" devin obligatorii odată ce sunt transpuse în normele interne ale angajatorului, ceea ce este cazul S.A. „Drumuri-Strășeni", care a preluat parțial coeficienții din anexe, dovedind aplicabilitatea lor.

Mai mult, recomandarea nu înseamnă opționalitate arbitrară, ci obligația de a adapta salarizarea la principiile de echitate, transparență și corectitudine, inclusiv în funcție de complexitatea muncii și responsabilitățile funcției, conform art. 3 și 4 din Legea salarizării nr. 847/2002.

Cu privire la aplicarea selectivă a coeficienților, instanța de apel remarcă că, Procesul-verbal de control din 23.07.2020 a constatat tocmai aplicarea selectivă și discriminatorie a coeficienților, ceea ce contravine art. 8 alin. (1) din Codul muncii, care garantează tratamentul egal al salariaților în condiții egale. Prin aplicarea coeficienților doar unor categorii de angajați, angajatorul a încălcat principiul nediscriminării salariale.

Cu raportare la speța în cauză, Completul judiciar remarcă că ISM nu a impus o majorare arbitrară a salariilor, ci a cerut doar aplicarea coerentă a acelorași norme pentru toți salariații eligibili, potrivit criteriilor legale de calificare și funcție.

Cu privire argumentul părții apelante referitor la „negocierea" salariului și acordurile suplimentare, Completul judiciar nu îl poate reține ca fiind unul întemeiat. Or, negocierea individuală nu poate înlătura aplicarea legii, iar drepturile salariale minime stabilite prin acte normative nu pot fi negociate în defavoarea salariatului.

Iar semnarea unor acorduri suplimentare nu anulează caracterul imperativ al obligației angajatorului de a respecta legislația în vigoare.

Deasemenea faptul că S.A. „Drumuri-Strășeni" este o întreprindere cu autonomie financiară nu exclude aplicarea legislației muncii. Or, chiar și în caz de constrângeri bugetare, angajatorul nu poate deroga de la principiul echității salariale, mai ales dacă diferențele nu sunt justificate obiectiv.

În ce privește argumentul părții apelante cu privire la lipsa mențiunii căilor de atac în Procesele verbale de control contestate, Completul judiciar menționează că, lipsa informațiilor privind căile de atac nu atrage nulitatea procesului-verbal, întrucât art. 334 alin. (2) Cod civil se referă la actele juridice civile, nu la actele administrative.

Actele administrative ale autorităților publice pot fi contestate potrivit Codului administrativ, chiar și dacă aceastea nu conțin căile de atac. Iar în acest context Codul administrativ indică conduita părților și a instanței cînd calea de atac nu este indicată în actul administrativ contestat (art. 165 alin. (2), art. 209 alin. (2) Cod administrativ).

În concluzie, Completul judiciar reiterează că, argumentele S.A. „Drumuri-Străşeni” sunt nefondate în fapt și în drept, iar suportul probator administrat la caz denotă certitudinea faptului că Procesele-verbale contestate au fost emise cu respectarea competenței și a legislației în vigoare.

Urmare a constatărilor detaliate supra vis-a-vis de circumstanțele faptice ale cazului dedus judecării în ordine de apel, Colegiul concluzionează că, argumentele expuse de către partea apelantă în cererea de apel sunt lipsite de substanță obiectivă, iar instanța de fond - reieșind din cumulul probelor administrate, a soluționat cauza sub toate aspectele de fapt şi de drept, în consecință hotărârea emisă fiind legală şi întemeiată, în corespundere cu art. 130 CPC.

Prin prisma acestor constatări, Completul judiciar concluzionează că la caz dubiul judiciar a fost înlăturat, netemeinicia cerințelor părții apelante a fost demonstrată, iar argumentele invocate de către S.A. ”Drumuri - Străşeni” poartă caracter pur formal.

Cercetând cu maximă diligență materialele prezentate, Colegiul notează că dosarul nu conţine vre-un element susceptibil să o facă să ajungă la o altă concluzie în prezenta cauză.

Sintetizând cele detaliate mai sus, statuând cu certitudine că argumentele părții apelante sunt neîntemeiate, iar hotărârea instanţei de fond este legală și întemeiată, Completul de Contencios Administrativ conchide a respinge apelul declarat de S.A. ”Drumuri - Străşeni” şi a menţine hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 15 aprilie 2024.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin (1) lit. a) Cod administrativ, art. 389-390 CPC, Completul de Contencios Administrativ din cadrul Colegiului Civil, Comercial şi de Contencios Administrativ al Curţii de Apel Centru

D E C I D E :

Apelul declarat de S.A. ”Drumuri - Străşeni”, ***se respinge.***

Se menține hotărîrea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 15 aprilie 2024.

Decizia este executorie de la emitere, însă poate fi contestată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie.

Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiţie în termen de două luni.

Președintele completului,

Judecătorul Mîra Ghenadie

Judecătorii Dașchevici

Grigore

Bostan Angela